

cerkvijo zbrale k zborovanju. Shod je otvoril domači gosp. župnik Zagoršak, predsedovala je gospodična Marica Bregant. Tajnik Krajnc iz Maribora je v svojem govoru opozoril zborovalke na dobrotelost, kjer se žene in dekleta lahko najlepše in najuspešneje udeležujejo. O dobrotelosti bi naj razpravljale naše Dekliške zveze, Orlice in Marijine družbe pogosto na svojih mesečnih sestankih! Nato so govorile: predsednica Marija Bregant: o krščanski vzgoji in verski šoli. Marija Čížek iz Hoč: o treznosti zlasti med člani in članicami naših organizacij. Ana Stern iz Frama (ki je bila obenem tajnica na zborovanju): o ljubezni do domovine. Filomena Visočnik iz Hoč je deklamirala »Stražnika na meji slovenske«. Neža Klasinc iz Cirkovec je govorila o krščanski družini. Nazadnje je Helena Jurič iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju priredila zborovalkam prav praktično in odkrito vprašanje vesti o modi in olik. Njeno neprisiljeno podajanje je pri vsej resnosti izredno ugajalo. — Na zborovanju so dekleta sklenila, da hočejo v vsaki župniji obnoviti oziroma ustanoviti Dekliške zveze, vse dekliške zveze celega okraja pa se združijo v okrajno Dekliško zvezo. Tudi po drugih okrajih se Dekliške zveze živahno gibljejo. Upamo, da bodo kmalu vse Dekliške zveze mariborskega okrožja združene v močno okrajno organizacijo. Tudi dekliške zveze celjskega okrožja se pridno organizirajo v Celjski okrajni dekliški zvezi, ki sega od Dravograda do Brežic. Dekleta, ne odnehajte, dokler ne izvedete svoje organizacije do zadnje vasi! Potem pa greste organizirati v Prekmurje in na Hrvaško, kjer vas čaka še hvaležno delo!

Prireditve konjiškega orlovskega okrožja v Makolah dne 8. julija je izborna uspela. Ves trg je bil v slavnostni obleki. Na predvečer in v nedeljo na vse zgodaj so pokali topiči in je igrala godba kot — začetek slavnosti. Ob pol 10. uri je bil sprejem bratskih odsekov, na kar se je razvil sijajen sprevod s konjiškim praporom in okrožnim predstvom na čelu. Za gosti je korakal domači odsek, nato dekleta v narodnih nošah in kar je posebno treba omeniti: župani vseh šestih občin. Po maši na prostem in blagoslovitvi po požaru uničene in sedaj na novo postavljene posojilnice je bilo ljudsko zborovanje. O. P. dr. Kotnik in zastopnik SKSZ dr. Jeraj sta v lepo zasnovanih govorih navduševala mladino za delo na združenem polju in pa visoke cilje Orlovstva. Popoldan je bila javna telovadba. Videli smo res dovršen nastop vseh različnih skupin. Starejši ljudje, ki so prvič videli kaj takega, so bili kar zamaknjeni. Vse nam je ugajalo, a najbolj proste vaje Orlic s petjem. To je bila najbolj učinkovita točka bogatega sporeda. Bil je to prvi javni telovadni nastop v Spodnji Dravinski dolini. Upamo, da uspeh ne bo izostal. Starejši fantje celo mozejo se reki: Kar pristopil bom k Orlov Bratom in sestram, ki se niso strašili dolgega pota iz Konjic, Oplotnice, Žič in Loč, naša najiskrenejša hvala! S svojim nastopom so pridobili orlovski misli veliko novih prijateljev, to jim bodi plačilo za njih trud! Saj Orel ne išče svoje časti, ne išče plačila za se, dobrobit organizacije mu je najboljša plačila. Ker Orli ne iščemo posebne časti, zato tukaj nikogar tistih ne imenujem, ki so si pridobili največ zaslug za to dobro uspešno pridobitev. Vsem kličem naš iskreni Bog živi!

Tedenske novice.

Žrtve Drave. V zadnjem »Gospodarju« smo javili pretužno vest, da so valovi Drave pogoltnili po nesreči štiri duhovniška življenja. Drava je naplavila dne 17. t. m. pri Sv. Lovrencu doslej tri žrtve in sicer oba gospoda župnika M. Volčiča in Baznika ter premijanta Ribiča. Pogreb gospoda Volčiča se bo vršil v Breznu v petek, dne 20. t. m. ob 8. uri zjutraj. G. župnik Baznik in premijant Ribič pa sta bila pokopana pri Mariji v Pušavi danes v četrtek, ob 8. uri zjutraj. Bogoslovca Deržečnika, ko pišemo te vrste, še niso našli.

Dravska nesreča. Josip Držečnik. Najmlajša žrtev dravske nesreče je bil bogoslovec gospod Josip Držečnik. Rojen je bil 7. aprila 1902 v Orlici, župnija Ribnica na Pohorju. Bil je sin vrlo krščanske, ugledne, zavedne in daleč okrog znane družine Vinškove. Ze v ljudski šoli je kazal posebno nadarjenost in marljivost. Zato ga je dobri oče dal v šolo. V dijaškem semenišču je našel v razburjeni mladeniški dobi varno zavetje. Bil je zelo dober dijak. Ko je izvršil gimnazijo ga ni nihče silil ali mu prigovarjal za bogoslovje. Sam se je zato odločil ter spolnil tiho željo svojih dobrih staršev in blagih sorodnikov. Letos po drugem letu bogoslovja je bil posebno pobožen ter je skoraj vsaki dan pristopil k mizi Gospodovi. Bil je vobče mirnega, ponižnega in dobrohotnega značaja; bil je abstinent. Soboto pred grozno nesrečo je še opravil prav lepo svojo pobožnost v cerkvi. Preden so stopili v usodepolni čoln je opominjal, da bi bilo boljše, iti na most a, ga niso poslušali. Ta blagi gospod je bil veselje staršev, sorodnikov in ponos cele župnije. Tega blagega gospoda je morala kruta smrt na tak način iztrgati iz lepega mladeniškega življenja. Velika žalost in potrtost obdaja dobre starše, sorodnike in celo občino, ki radi ne izgube. Naj bo v tolažbo staršem vzgled očaka Jakoba, ki je tudi na kruti način izgubil najljubšega Jožefa a je bilo po dolgem času snidenje tem bolj veselo. Tako je šel dobri Pepek k Očetu, da prosi za svoje ter bo snidenje nekdanj tem bolj veselo. Dobri Pepek, počivaj v miru. Bridko in hudo je, da še do 14. julija ni znano nič o vtopljenicah.

Iz škofijskega dvorca. Priprave in poprave v škofiji skem domu so toliko napredovale, da je škof dr. Anton Karlin 18. t. m. že odprl svoje prostore za one, ki bi želeli v kateremkoli oziru z njim govoriti. Kedaj se bo vršilo slovesno ustoličenje za danes še ne moremo naznaniti. Kakor slišimo bo slovesna inštalacija škofa dr. Karlina dne 29. julija.

Važnosti in podrobnosti glede katoliških shodov v Ljubljani in Zagrebu bomo začeli priobčevati v prihodnjih številkah Gospodarja.

Lepa slovesnost pri Svetemu Roku nad Šmarjem pri Jelšah. Že dva dni pred 16tim julijem so vrla šmarska dekleta in domači Orli se posvetili popolnoma pripravi na slavnost. Fantje so v soboto postavljali mlaje in slavoloke ob potu k sv. Roku, dekleta pa so opletla vse z nebrom vencev; v nedeljo se je odela še romarska cerkev sv. Roka v praznično oblačilo. Vnema za zunanji sijaj je bila povsod tem večja, ker se med jubilarji nahaja tudi šmarski miljenec — rojak g. profesor J. K. Vreže. Kakor je pri vseh katoliških prireditvah zadnjih let gosp. profesor Vreže vedno desna roka šmarskega gospoda kanonika L. Bohanca, neustrašeno skrbeč zato, da Šmarčanom pripravi kaj lepega, tako je sedaj tudi cela šmarska fara tekmovala, da se oddolži po svojih močeh svojemu najdražjemu rojaku-jubilarju. Povečevalo pa je zanimanje za pomenljivo slavnost še dejstvo, da je z izbiro Sv. Roka za proslavo 35letnice mašništva počastil Šmarje eden najznamenitejših letnikov lavantinske duhovščine. Naj slede samo imena in vsak, kdor nekoliko pozna našo domačo zgodovino, bo lahko spoznal, da je s temi imeni v najožji zvezi vsak znamenitejši pokret med nami v zadnjih štirih desetletjih. Izmed 15 novomašnikov, ki so poleti 1889. sli obdelovat lavantinski vinograd Gospodov, jih je med tem že 5 odšlo po plačilo v večnost (Bogataj J. Munda, A. Suta, Zagajšek, Urban). Deset pa jih je dočakalo 35letnico v službi Gospodovi in prihitelo k Sv. Roku zahvaliti se Bogu, za v tem času prejete milosti. In sicer so to poleg gospoda prof. Vrežeta še sledeči gg.: Franc Moravec, stolni župnik in kanonik v Mariboru, dr. Anton Medved, gimnazijski profesor v Mariboru, Josip Cerjak, konzistorijalni svetovalec in dekan v Slov. Bistrici, Martin Medved, dekan v Braslovčah, Stefan Pivec, dekan v Vuzenici, Janez Rotner, dekan v Skaljah, Jožef Gunčer, župnik v Šmihelu nad Mozirjem, Franc Ogrizek, župnik v pokoju in Vojniku in Peter Zdravec, župnik pri Sv. Lenartu nad Veliko nedeljo. Vsi jubilarji so prišli v Šmarje že na predvečer. Ko je večerni vlak privozil v Šmarje, zažarela je romarska cerkev sv. Roka v bajnem svitu velikanskega kresa, zagrmeli so topiči in glasni »živio«-klici na hribočku zbrane množice, pritrkavanje zvonov obeh cerkev pa je ob ravno nastopajočem mraku naznanjalo jutranjo slovesnost.

Zjutraj 16. julija — obletnica mašniškega posvečenja gg. jubilarjev in posvečenja cerkve sv. Roka — so sv. mašam v farni cerkvi sledile po prekrasno sestavljenem sporedu sv. maše še v vseh večjih kapelah proti Sv. Roku, ki so jih jubilarji darovali za vse žive in rajne svoje učnike, dobrotnike, prijatelje in svoji skrbi izročene vernike. Neutrudno je pri tem poveljeval čast božjo domači pevski zbor pod vodstvom gospoda Zeliča. Ob 8. uri so množice vernikov že napolnile romarsko cerkev in še so prihajale vedno nove. Pridiga se je vsled tega morala prestaviti izven cerkve. Ob pol 9. uri je nastopil kot cerkveni govornik gospod profesor dr. Anton Medved, ki je najprej pozdravil na tisoče broječo množico, posvetil nato srce pretresajoče besede duhovniškim žrtvam Drave, potem pa v globoko zamišljenem govoru predložil duhovnika kot srednika med Bogom in ljudstvom, kot svetilnik sredi teme in kot delivca božjih dobrot. Sledila je zahvalna slovesna sv. maša, ki jo je daroval gospod dekan Rotner, nato pa črno sveto mašo za v Dravi pokopane sobrate, ki jo je daroval gospod profesor Vreže. Ob pol 11h je bila cerkvena slovesnost končana, a množicez branih vernikov se kar niso mogle ločiti od kraja prehitro minule slovesnosti. Skoro od polneva naprej je cerkev odmevala od Marijinih in drugih nabožnih pesmi. Le počasi se je hriboček sv. Roka zopet izpraznil.

Cerkveni slovesnosti je nato sledil bratski sestanek duhovnikov v gostoljubni hiši čuvarja Sv. Roka g. prof. Vrežeta, katerega se je poleg jubilarjev udeležilo še večje število drugih gostov. Slavljenje so tukaj prihiteli pozdraviti tudi župani in občinski svetovalci obeh šmarskih občin ter načelnik krajnega šolskega sveta, ki so jubilarjem želeli, da se sestajajo naprej kot bratje vsako leto še petnajst, da še petindvajset let k enakim slovesnostim. Isto žele tudi vsi dobromisleči Šmarčani.

Kdo je kriv vsega gorja v Sloveniji? Od Sv. Lenarta nad Laškimi nam poročajo: Naši samostojnejši trosijo okoli laži, češ, dr. Korošec je glasoval za kuluk (tlako), za strašne davke, huda vojaška bremena itd. Zopet bi radi vse na dr. Korošča navalili. Kdo pa je kriv vseh teh bremen, ki se hočejo naložiti na naša bremena? Centralizem, za katerega so ob svojem času glasovali vsi samostojni poslanci, ki so bili v Beogradu le petolizci Srbijancev. Ako bi se delale postave za Slovenijo v Ljubljani, pa ne v Beogradu, potem bi gotovo ne bilo ne kuluka in drugih strašnih bremen. Torej samostojnejši, le lepo tiho, sicer pridemo z imeni na dan, da bo svet spoznal naše samostojne dolgotrajneže.

Shod SLS v Kamnici pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo, dne 22. julija po rani sv. maši ima gospod poslanec Žebot v Kamnici pri Mariboru na posojilniškem vrtu, v slučaju slabega vremena pa v posojilnici zborovanje SLS oziroma Kmetске zveze. Vabimo vse naše somišljenike v Kamnici, kakor tudi iz sosednjih župnij, da se tega zborovanja v velikem številu udeležijo!

Shodi poslanca Pušenjaka. Dne 29. julija ima gospod poslanec Pušenjak po rani sv. maši shod na Ljubnem, ob 4. uri popoldne shod v Lepi njivi v gostilni Brinovšek.

Mariborske novice. Pretekli teden se je zgodilo v Mariboru primeroma zelo malo novega za širšo javnost. Mariborska gospoda je bila v dveh pekočih solnca zelo nezadovoljna z vročino. Minuli ponedeljek je blagoslovljeni dež omilil vročino in neprecenljivo veliko koristil vrtovom, vinogradom, travnikom in polju. Zadnjo nedeljo smo doživeli v Mariboru zopet dve smrtni nesreči. Pri

kopanju oziroma pri skakanju v vodo je utonil sin čevljarja Gobeca Edvarda, trupla se do sedaj niso potegnili iz vode. Proti včer v nedeljo je vlak na drobne kose razmesaril železničarja Roberja pri severni bločnici glavnega kolodvora. Sokol v Studencih je imel svojo veselico v nedeljo in zvečer se je Maribor jezil nad sokolskim tuljenjem po ulicah. Orjuna miruje, ker ima preveč opravka s sodiščem in policijo.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj bo vozil v petek, dne 24. avgusta. Na Brezjah ostanemo v soboto. V soboto zvečer pridemo v Ljubljano, ker bomo drugi dan navzoči pri katoliškem shodu. V nedeljo zvečer se povrnemo domov. Ako se bo prijavilo zadosti romarjev, bi lahko vozili posebni vlaki iz Brežic, Dravograda po Savinjski dolini, Ljutomeru, Mariboru in Celja. Romarski vlaki se bodo organizirali v Ljubljani in bodo od tam razposlani potrebni oklici na župnijske urade. — Kdor želi meti glede teh vlakov kako pojasnilo, naj se obrne na pripravljalni odbor za Katoliški shod v Ljubljano, ne pa v Maribor. Romarji bodo imeli polovične cene na železnici. Natančnejši pogoji se bodo pravočasno objavili.

Učenec Ivan Gostenčnik je pobegnil od doma iz Maribora vsled slabega spravevala. Videli so ga že večkrat v okolici Maribora, kjer se zadržuje pri kmetih. Fant je star 13 let, oblečen v črne žametne hlače do kolen ter v siv športni suknjič. Na nogah ima črne nogavice in čevlje. Lase ima plave, po licu pa solnčne pike. Starši od fanta prosijo vse, ki bi ga kje videli, da to naznanijo policijskemu komisarijatu v Mariboru, ali pa naravnost starejšim na naslov: Jurij Gostenčnik, sprevednik juž. železnice, Aleksandrova cesta 35, Maribor.

Smrt pač bridke seka rane. (Dopis od Sv. Marjete na Dravskem polju.) »Smrt pač bridko seka rane«, pravi pesem, to smo močno občutili tudi mi, ko smo 10. 7. položili v grob vrlega moža Štefana Cafuta, moža poštenjaka, dobrega srca, pa tudi trdne, neustrašene volje. Bil je skrben oče svoji družini, a tudi otroško vdan sv. Cerkvi in zvest sin svojega naroda. Bil je odločen narodnjak vedno, tudi takrat, ko je v naši vasi bilo skoro vse zastupljeno in nahujskano od nemškutarije, kakor tudi sedaj, ko sokolsko-orjunsko-samostojno učiteljska šuntarija pri nas razsaja in grozi s pobojem in uničenjem. V začetku vojske so ga preganjali zaradi njegovega odločnega narodnega mišljenja, bil je z drugimi narodnjaki na »črni listi«, a on se ni ničesar ustrašil, ampak je ostal zvest veri in narodu svojemu. Ni pa tega kazal samo z besedami, ampak z dejanjem. Dokler je bil zdrav, je bil v občinskem odboru, do zadnjega je bil cerkveni ključar ter med ustanovitelj posojilnice ter član načelstva. Bil je zvest naročnik krščanskih časopisov ter požrtvovalen prijatelj naših mladinskih organizacij, zlasti Orlov. Vdano je prenašal težave dolge bolezni. Pevski zbor mu je v znak hvaležnosti zapel ganljivo nagrobno, z vznešenimi besedami mu je govoril ob grobu v slovo njegov rojak, šentiljski kaplan gospod Ivo Greif. Zvestoba do Boga, cerkve in naroda je dičila tvoj blagi značaj, naj bo Gospod plačnik Tvoj za zvestobo Tvojo, a tudi mi ti hočemo ohraniti zvest spomin.

Bivši samostojni poslanec Dobnik obsojen. Od Sv. Janža na Dravskem polju poročajo: Dne 13. julija 1923 je bil Stefan Dobnik, bivši jurist in samostojni poslanec, sedaj mlinar v Zlatolicih kaznovan pri okr. sodišču v Ptuj na 300 dinarjev kazni ali tri dni zapora radi razžaljenja časti, ker je na nekem zakotnem samostojnem sestanku rekel, da je kaplan Krušič »Hauptbaraba«. Dasiravno se je Dobnik hvalil, da je on mogočen in spreten pravnik, kateremu ni mogoče do živga, jih enkrat le pošteno skupil celo od enega kaplana. Da Dobnik sovraži duhovščino, zlasti kaplane, to je dobro znano, saj se vedno tožari in spletkari zahrbtno, kjer le more. Posebno pa mu je na poti Slovenski gospodar, ker parkrat preveč kritiziral Dobnikovo politiko. Sicer pa človek, ki se v javnost podaja, mora biti pripravljen, da ga javnost tupatam tudi okrti. Zdravo.

Poslanec Pušenjak je stavil interpelacijo 1. na ministra prosvete, v katerem zahteva, da se da občini Sv. Primož nad Muto izdatna pomoč za zgradbo nove šole tik cerkve sv. Primoža nad Muto, 2. na ministra saobračaja, v katerem zahteva, da minister upliva na južno železnico v tem smislu, da ista napravi nasproti gostilni Janiš med postajami Vuzenica in Dravograd postajališče in nakladišče, kar je dolgoletna zahteva prebivalstva.

Od Sv. Miklavža. Vsled neresničnih vesti, ki so se širile po občini in o slabem delovanju župana Jožefa Vauhniku, je sklenil isti podati ostavko. Ker pa je občinski odbor na javni seji dne 13. t. m. dognal, da so bile vse te vesti neresnične ter, da so jih namenoma širili gotovi ljudje, hoteč škodovati g. županu, je istega naprosil, da nadalje ostane na svojem mestu ter mu s tem izrekel popolno zaupanje. Občinski odbor pozivlja ves širitelje teh vesti na odgovornost, ker drugače se jih bo smatralo za najpodlejšje zločince in obrekovalce. Občinski odbor.

Kaj nam poročajo zanimivega od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Nabori v vseh občinah so končani: enega so odbrali za topničarje, 1 za dragonce, 1 za saniteto, 3 za pešadijo. 3 so začasno oprostil vojaške službe. — Ko je hotela leta 1918 neka družba otvriti reden avtomobilski promet med Mariborom—Št. Lenartom—Ptujem, je državna oblast ugovarjala, češ: ceste so preslabe. Zdaj pa vozi po isti cesti težki Pirichov tovorni avto, časih celo z dvema vozoma opeko in druga stavbene potrebščine iz Ptuja k Sv. Lenartu, vrhutega švigajo brezštevilni osebni avtomobili po tej cesti vsak dan gor in dol; zdaj pa je cesta dovolj močna, četudi ni več videla gramoza že dobrih osem let. In zakaj je zdaj dovolj močna? Ker nikdo ne vpraša visoke gospode, ali sme voziti ali ne. To je tudi posledica vojske — pomagaj si sam. Seveda bo moral okrajni zastop od takih družb ali tovarn, ki rabijo cesto izredno močno in jo radi tega tudi izredno

pokvarijo, zahtevati redne prispevke za vzdrževanje ceste, drugače bi eni imeli samo stroške, drugi pa hasek. To pa ni pravično. Ali pa naj prevzamejo take družbe tudi javni promet na primer pošto, osebni promet itd. in jim bomo jako hvaležni. Odkar imamo namreč Jugo slavijo, je pošta za nas mrtva točka. Ne veš nikdar, kdaj bo šla, tudi ne ali bo šla peš, ali se bo vozila; včasih je sploh ni nazaj k nam, ampak gre čez Moste in Gaber-nik, včasih pa pride samo do naše meje in odda vrečo pismonoši. Vse to je seveda protipostavno in prepovedano. Trpimo pa vsled te nemarnosti vsi, zato pa želimo iz srca, da bi se pri naši vožni pošti upeljal zopet stari in lepi red. Z domačo pošto upravo smo seveda zadovoljni, ker posluje vzorno; nered pride samo čez Pes-nico k nam.

Požar pri Sv. Urbanu pri Ptuj. V soboto, dne 14. t. m. popoldne ob 5. uri je zbruhnil ogenj v viničariji gospoda F. Stross v Placarskem vrhu. Nagloma so prihiteli dobri prebivalci obojega spola iz Placarskega vrha, iz obmejnih oz. sosednih občin Mestni vrh in Derstela na pomoč. Ker je bila voda mlaka pri hiši, se je delalo z naporno silo v silni vročini, da se je ogenj omejil samo na gospodarsko poslopje ter je zraven zidana stanovanjska hiša ostala srečno rešena kakor tudi sosedna hiša. Tu se je pokazala vzgladna srčnost in ljubezen do bližnjega, posebno, ker je bilo glavno rešilno sredstvo — voda pri hiši, kar bi moralo biti pri vsakem posloju zaradi varnosti pred ognjem. Kot vzrok požara je na sumu nek popotnik, ki je prejšnji dan prošil za prenočišče.

Anino se bode letos obhajalo pri romarski cerkvi sv. Ane pri Barb. tik Drave v župniji Sv. Barbare v Hal., kakor prejšnja leta. Dne 26. julija bode več sv. maš, dve pridigi. Č. g. dekan završki bo takrat blagoslovil novo zvonikovo streho, jabolko in križ. Istotako bode v soboto in nedeljo pozneje več sv. maš. Romarji se pričakujejo od vseh krajev, ki bodo imeli priliko opraviti svojo pobožnost. Č. g. o. Janez Reberc, kapucin iz Varaždna, pa naš rojak bode sam pomagal na prižnici in v spovednicah!

Blagoslovitev novih zvonov pri St. Joštu na Koz-jaku se vrši na lepo nedeljo, dne 29. t. m. ob 7. uri zjutraj. Dobimo dva zvona iz Maribora; blagoslovil jih bo preč. g. dekan Ivan Rotner iz Skal. Pri procesiji in pozneje sv. opravi bota že pela. Dobrotniki in prijatelji zvonov, od blizu in daleč vsi dobrodošli. Pridite v jutranjem hladu na naš hrib, ker je »na planinah lušno biti«!

Cerkvene slovesnosti v Rajhenburgu. Pri nas smo, kakor vsako leto tudi letos prav slovesno obhajali 2. julij kot obletnico posvečenja naše lurske cerkve. Prihajali so romarji že v nedeljo popoldne. Zvečer prvega je bilo krasno gledati v večernem mraku rimsko procesijo, ki se je vršila pred cerkvijo s prižganimi svečami in razvitimi zastavami. Ta slavnost se prične vselej s tridnevno, katero so vodili č. g. misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem, katerim se vsi župljani za ves požrtvovalni trud pristrčno zahvaljujemo ter kličemo: Bog plačaj! V nedeljo, dne 15. julija smo zopet obhajali dan radostnega veselja, ker smo zopet dobili tri nove zvonove, s krasno ubranimi glasovi. Zopet so prihiteli od blizu in daleč častilci Marijini, da se z nami veselijo toliko zaželenih zvonov. Blagoslovil jih je č. g. opat trapistov. Po dokončani blagoslovitvi je pevski zbor v prekrasni melodiji pozdravil nove oznanjevalce žalosti in veselja. Vsak darovalec je vdaril po zvonu in izrazil svojo željo. Topič je tudi imel svojo nalogo, da je celi dan s svojim gromenjem naznanjal vsem, da je želja faranov izpolnjena. Prihodnje leto bodo že novi 4je zvonovi vabili in prozdravljali romarje in vse častilce Marijine, ki bodo zopet prihajali na dan 2. julija. Torej na svidenje!

Gospodarstvo.

GLOBOKO OBDELOVANJE ZEMLJE.

Naravni nagon vseh živih stvari na svetu je hrepenenje po razvoju in napredku. Vse, kar živi in raste se bori neprestano za svoj obstanek. Vsak človek si želi zboljšanja svojega gmotnega položaja. Vse stremi po sreči in blagostanju. Toda marsikdo, ki goji tiho vročo željo po napredku ne ve najti prave poti, po kateri bi najhitreje dospel do zaželenega cilja.

V času svetovne vojne se je najbolj jasno pokazalo, da je kmet tisti činitelj, ki s svojimi proizvodi žrtvuje vse življenje na svetu. Dolžnost vsakega poljedelca torej je, da glede proizvodnje zemeljskih dobrin stalno napreduje ter na ta način zadošča potrebam zmirom naraščajoče ljudske množice. Število prebivalstva na zemlji se venomer množi, površina zemlje pa ostane ena in ista; zato je umetno, ako se prednamenuje kmetovalcu vsiljuje misel, kako bi bilo mogoče zemljo boljše izkoriščati in doseči več dohodkov. Ni težko proizvajati obilnih doneskov, ako imamo rodovitno, neizčrpno zemljo. Drugače pa je, ako je rodovitnost naše zemlje po sto in stoletnem pridelovanju poljskih sadežev opešala. Tu je treba kmetovalcu poseči po sredstvih za zboljšanje svoje zemlje z gnojenjem ali pa z nadomestilom takšnih zemeljskih plasti, ki se na hranilnih snoveh niso izčrpane.

Nadomestitev gornjih, že izčrpanih zemeljskih plasti dosežemo, deloma z globokim obdelovanjem zemlje, to se pravi, da pritegnemo spodnje zemeljske plasti rastlinam v izkoriščanje. Seveda se imamo pred vsakokratnim globokim obdelovanjem prepričati o kakovosti spodnjih plasti, predno se odločimo za to delo. Pripetilo bi se namreč lahko, da bi si s tem več škodovali, nego koristili. Razločevati moramo med izmenjavo gornje plasti s spodnjo in med pomešanjem obeh v svrhu globokega razlaganja zemlje. Razumljivo je, da bo opustil globoko obdelovanje tam, kjer se nahaja v spodnjih plasteh prod ali pusta nerodovita ilovica. Nasprotno pa bomo storili to

tam, kjer so spodnje plasti nastale po razkrojevanju ali vsled razpada prakamenja, kakor granita, živca, sljudovca i. dr. ali pa so bile naplavljene od zemlje, ki je na hranilnih snoveh bogata.

V globoko zrahljani prsti se bodo korenine rastlin bolje razvijale in zvale v globočino, kar bo imelo posledico, da bo tudi nadzemjski del pridobil na obsegu in in rodil več sadu. Posebne važnosti je globoko obdelovanje v sušnih letinah. V takšnih slučajih so korenine v globočini pred sušo bolj zavarovane, medtem ko se v plitvi zemlji čestokrat posuše. Ta pojav smo opazili leta 1921 pri koruzi, pri kateri so se gornje korenine na pri-sojnih mestih popolnoma posušile. Vinska trta s svojimi dolgimi koreninami tudi v najhujši vročini ne ovane ker so njene korenine zasidrane globoko v globoko zrahljani (rigolani) zemlji, dočim so poljske rastline proti vročini bolj občutljive. Globoko obdelovanje zemlje je velike vrednosti zlasti v hribovitih, suhih in solčnih legah, ni pa priporočljivo v močvirnih, nizkih in zaprtih legah in težki zemlji. V težki zemlji bi korenine vsled pomanjkanja zraka začele gniti, ako bi prišle pregloboko v zemljo. V nižavah in težki zemlji je torej globoko obdelovanje lahko naravnost škodljivo, ako ne moremo zemlje dobro izsušiti (drenažirati).

Izmenjavo gornje zemeljske plasti s spodnjo bomo izvajali le v redkih slučajih in sicer tedaj, ako bi našleteli v bližnji globočini na dobro naplavljeno prst ali pa na sladko sprstenino. V vseh drugih slučajih pa ravnamo boljše, ako zemeljske plasti med seboj samo premešamo.

Kako naj začnemo z globokim obdelovanjem? Ako hočemo spraviti mnogo rodovitne plasti na površje, tedaj vzamemo najbolje dva pluga. V tem slučaju orjemo z drugim plugom v isti brazdi neposredno za prvim. Nova spodnja plast pride na ta način vrh stare gornje; pri prihodnjem oranju se prst obeh plasti med seboj pomeša. Ta način globokega obdelovanja priporočam le tam, kjer je spodnja plast na hranilnih snoveh bogata in v svojem razkroju tako daleč napredovala, da postanejo hranilne snovi rastlinam v najkrajšem času dostopne.

Ako pa najdemo zelo pusto spodnjo plast, tedaj bomo pri vsakem oranju le majhen del te plasti pomešali med gornjo. To bomo ponavljali večkrat in plug uravnali pri vsakem oranju malo globlje v zemljo. V par letih bomo imeli brez škode zelo rodovito obdelovalno plast, v kateri se bodo rastline tudi ob suši dobro razvijale. Imele bodo pa tudi obilo hrane, ker se bodo hranilne snovi pod vplivom zračnega kisika pretvarjale iz težke raztopne oblike v lahko raztopno obliko, v kateri jih drobne korenine v se vsrkavajo. Če bi pa s preglobokim oranjem spravili nenkrat preveč puste zemlje na površje, bi rastline v prvi dobi ne imele dovolj potrebne hrane in bi se lahko pripe-tilo, da bi si prvo žetev s tem poslabšali.

Z globokim obdelovanjem lahko obenem zemljo tudi pognojimo; pri tem je paziti na to, da ne pride gnoj pregloboko, osobito v težki zemlji, kjer bi ostal brez učinka. Gnoj, spravljen pregloboko v zemljo ne more strohniti, ker primanjkuje zraka za to. Trošenje se vrši, kakor znano le pod vplivom zraka, mokroten in toplote.

Kdor ima željo po napredku in hoče izkoriščati svojo zemljo v največji meri, naj poskuša priti na opisani način do obilnejših dohodkov svojih oranic.

Ivan Stampar, oskrbnik graščine Ormož.

Davkoplačevalcem se morajo na zahtevo vračati davčne knjižice. Finančna delegacija v Ljubljani nam sporoča, da so davčni uradi zavezani davkoplačevalcem vračati na željo davčne knjižice proti plačilu 1 din. Ako bi davčni uradi ne ustregli zahtevam davkoplačevalcev, naj se posamezni primeri s konkretnimi podatki naznanijo finančni delegaciji.

Ljudska posojilnica v Celju (pri Belem volu) je zvišala obrestno mero za hranilne vloge s 1. julijem 1923 za: navande vloge na 6, proti mesečni odpovedi na 6 in pol, proti trimesečni odpovedi na 7, proti šestmesečni odpovedi na 7 in pol, proti enoletni odpovedi na 8 odstotkov.

Padanje živinskih cen. Na letošnjem margaretskem sejmu dne 13. t. m. v Zagrebu, ki slovi kot največji živinski sejem na Hrvatskem je pokazalo, kako naglo padajo cene goveje živine. V enem tednu so padle cene za več kakor 15 odstotkov. Živine je bilo prignano veliko število in to zelo mnogo prvovrstnih komadov. Plačevali so jih po 11 dinarjev, največ po 12,50 din. Cena je padla radi tega, ker je skoro popolnoma izostal izvoz v Italijo. Živina se izvažala večinoma samo v Avstrijo, ki pa vsled svoje slabe valute ne more plačevati zelo visokih cen in radi tega je morala cena živini pasti, ako so hoteli živinorejci sploh kaj prodati.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 13 konj, 8 bikov, 155 volov, 357 krav in 13 telet. Skupaj 546 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 10. 7. 1923 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 12,75—13,50, poldebili voli 12,00—12,50, plemenski voli 11,25—12,—, biki za klanje 8,75—10,50, glavne krave debele 12,00—13,75, plemenske krave 9,75 do 11,75, krave za klobasarje 7,75—9,50, molzne krave 9,50—12,50, mlada živina 11,75—13,75, teleta 15,00—15,75 Din žive teže.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 13. 7. 1923 se je pripeljalo 239 svinj in 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov, komad 800—1100 kron, 7—9 tednov 1200—2000, 3—4 mesce 2300 do 3500, 5 do 7 mescev 4800—5200, 8—10 mescev 5400 do 5800, 1 leto 7500—10.000 kron. 1 kg žive teže 80—100, mrtve teže 115—120 kron.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I vrste 1 kg Din 23—24, II vrste 21—22, Meso od bikov, krav telic 18—20, Telečje meso I vrste 24—25, II vrste 23—24, svinjsko meso sveže 40 dinarjev.

Velik sejm za živino in kramerje se vrši dne 25. julija pri Sv. Urbanu pri Ptuj.

Zini trg. Vsled ugodnega vremena v zadnjih dneh se pričakuje letos izvanredno dobra žetev pšenice. V ve, čini krajev je že požeta, samo, da še ni javljen rezultat žetve. V splošnem se sklepa, da bo kvaliteta dosegla 80 do 83 kg na hektoliter. Na oralu se je pridelala 12 do 18 stotov. Na trg se je pripeljalo zelo malo stare pšenice, ker je vse zaposleno pri žetvi. Staro pšenico se je prodajalo po 425—435 Din. Nove pšenice še ni bilo na trg. Pričakujejo jo okrog 20. t. m., ker se je žetev letos zakasnela vsled dežja v juniju. Ovsu cena raste, pri koruzi pa je stalna, ker se letošnja žetev ni sigurna. Ječmena in rži sploh ni bilo na trgu. Moko je prodajalo samo par manjših mlinov, dočim večji stojte ter čakajo na novo žito, katerega so ponekod že veliko kupili.

Poročilo Hmeljarskega društva v Sloveniji o stanju hmeljskih nasadov pri nas in drugod. Zatec, CSR, dne 13. 7. 1923. Celi teden je bila tropična vročina in suša. Stanje nasadov se je nepričakovano in neverjetno poslabšalo. Ušice so se v zgornjih delih in na mladih panogah rastline tako strašno pomnožile, da hmelj zastaja v rasti. Mnogo je hmeljarjev, kateri se pripravljajo že na tretje škropljenje — pa žalibog, že je nastalo občutno pomanjkanje tobačnega ekstrakta. Tisoče kopi (60 komadov) hmeljske rastline usahuje in bodo brez pridelka. Če pa bodo ostali lepi nasadi, kateri so bili 2 do 3 krat škropljeni, ostali ohranjeni, pokazalo se bode v prihodnjih 14 dneh.

Ves položaj je jako kritičen, ker so tudi krepki, zgodaj obrezani nasadi ogroženi, pozno obrezane pa uničuje vročina. Da se grozeča katastrofa ustavi, moralo bi takoj začeti deževati; dnevi bi morali biti topli, pa ne vroči, noči pa tudi tople. Že danes je gotova resnica, da bode letošnja množina tudi pri najugodnejšem vremenu veliko manjša od lanske. Razpoloženje na trgu je zelo živahno in cene rastejo od ure do ure. Danes se plačujejo od 2000—2050 č. K za 50 kg (ali 464 j. K za 1 kg). Hmelj iz leta 1921 pa po 1000—1700 č. K za 50 kg (ali 387 j. K. za 1 kg). Hmelj starejših letnikov pa po 600—900 č. K za 50 kg (ali 205 j. K za 1 kg). Savez hmelj. društev Zatec.

XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov pri nas in drugod. Zatec, Sav. dolina 15. 7. 1923. Vsled najlepšega poletnega vremena so se hmeljski nasadi zadnjih 14 dni precej popravili. Vremenska razlika koncem meseca junija je povzročila, da rumenevajo spodnji listi, kar je pa brezpomembno za letino. Letos se rastlina prav počasi pripravlja na cvet in tudi golding je za 10 dni prepozno začel cveteti. Vsled tega se bo tudi obiranje vršilo pozneje, kot druga leta. Škoda povzročena po mrčesu, zlasti po hmeljski ušici, je neznatna. ruštveno vodstvo.

Hmeljarsko društvo prosi svoje zaupnike, da vse hmeljarje resno sverijo pred predprojo hmelja. V Zatecu, CSR ponujajo kupci hmeljarjem po 50 č. K, t. j. 580 j. K za 1 kg hmelja — pa zaman!

Vrednost denarja: Ameriški dolar stane 93 do 94 dinarjev, 100 francoskih frankov stane 560—570 dinarjev. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1317 do 0.1327 dinarjev, za 100 čehoslovaških kron 280 in pol do 284 in pol dinarjev, za 100 nemških mark 0.04 do 0.0415 di narjev in za 100 laških lir 407—410 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.20 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za pet točk.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Sree se čuti mnogim Selničanom od žalosti potrto, ko gleda oko mimoderoko Dravo-morilko in ob enem mrtvaški oder nam nepozabnega naše ga bivšega gospoda kaplana Jankota Baznik. Ponesreče nec je bil med tukajšnjim ljudstvom vsestransko priljubljen. Pretresujoča vest, da je gospoda Jankota zadela strašna smrt utopljenja, je zvalila marsikateremu njegovih udanih grenke solze v oči. Najdejo pa se žalibog tudi drugi, katerim bije srce radosti in veselja nad grozno smrtjo g. Jankota. Gospoda bomo drugi Selničani ohranili v blagem spominu do veselega svidenja nad zvezdami.

Vurberg. Notica v »Gospodarju« o agrarni reformi in vurbirski grajščini je gospode Nemce pri gezdarski upravi malo razburila, ker je grof Herberstein zdaj tukaj in pregleduje, kako mu gospodarijo zvesto udani Nemci. Na uho povemo: Le ne bojte se grofa, ker on je le navidezen prijatelj Slovencev, sicer bi nas ne dražil z nemškimi uradniki, katerih na čeških grajščinah ne marajo. Škoda za nagrado, ki jo je dobil dopisnik »Domovine«, ki vas je tako smešno zagovarjal. Kakšen ptič je nemški ravnatelj Gumpert, vedo najbolj viničarji, župan in predsedniki agrarnih odborov. On ljubi mastno plačo, ki mu jo pridelava v potu svojega obraza slovenski viničar, sicer pa ne kaže niti trohice dobrohotnosti napram Slovencem. Velik pritisk je prišel, ko so se pojavili agrarni odbori, bal se je strelcov, ki jih je slišal pred svojim stanovanjem v Ptuj, zato je dobil zvestega pomočnika Nemca, katerega so Slovenci na Kranjskem odslovili, a čehoslovaki ga niso hoteli sprejeti. Lepo složno delujeta v slovenskem gozdu in čakata, da mine doba agrarne reforme. Če ljudem nočeta ustreči, jim pač rečeta, da je agrarna reforma kriva. Ali je tudi agrarna reforma kriva, da boljši ne plčata ubogega viničarja? Tukajšnji agrarni odbor je dosegel, da sta morala dati nekaj drobtin, sedaj pa mu očitata maloskrbnost. Drugič idite po dopisnika »Domovine« v pisarno pravnika grofovega v Ptuj. Kar on reče, to bolj drži, čeravno tam več stane kot doma. O priliki prvega javnega shoda bodemo ponovili resolucijo in pri-tožbo napram grajščinskim uradnikom, ne pozabite poslati zaupnika na zborovanje!